

MUISTIO: JUHA MYLLYSEN VASTAUS SELVITYSPYYNTÖÖN JA JATKOTOIMIEN ARVIOINTI

1 ASIAN TAUSTA

Siikalatvan kunnanhallitus (jäljempänä kunnanhallitus) on vastaanottanut selvitystä Siikalatvan kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston jäsenen Juha Myllysen epäilyistä kiellelystä toiminnasta. Annetun selvityksen perusteella kunnanhallitus on arvioinut, että saadun selvityksen perusteella kyseessä ei ole ollut KuntaL 85.2 §:ssä tarkoitettu ilmeinen virkarikos, joten kunnanhallituksella ei ole ollut KuntaL 85.2 § tarkoitettua velvollisuutta tehdä rikosilmoitus viipymättä. Kuitenkin KuntaL 85.2 § tarkoitettu ”syytä epäillä” -kynnys on ylittynyt, jonka vuoksi kunnanhallitus on pyytänyt Myllyselä selitystä asiassa.

Saatuana selityksen Myllyselä, kunnanhallitus on pyytänyt Asianajotoimisto Astrealta oikeudellista arviota siitä, mihin toimenpiteisiin kunnanhallituksella on peruste tai velvollisuus ryhtyä asiassa annetun selvityksen perusteella.

2 VAIHTOEHDOT ETENEMISELLE ASIASSA

Kunnanhallituksella on saadun selvityksen nojalla tehdyn kokonaisarvioinnin perusteella kolme etenemisvaihtoehtoa asiassa:

- Asian jättäminen sillensä – Mikäli Myllysen selitys huomioiden asiassa ei ole *syytä epäillä* luottamushenkilön syylistymistä virkarikokseen tai muutoin velvollisuuksien vastaista menettelyyn;
- Asian ilmoittaminen kunnanvaltuustolle, jolloin kunnanhallitus voi esittää valtuustolle harkittavaksi jatkotoimenpiteitä – Mikäli Myllysen selitys huomioiden asiassa on yhä *syytä epäillä* luottamushenkilön syylistymistä virkarikokseen tai muutoin velvollisuuksien vastaista menettelyyn mutta kysymyksessä ei ole ilmeinen virkarikos;
- Rikosilmoitus viipymättä – Mikäli Myllysen selityksen perusteella on ilmeistä, että kysymyksessä on ilmeinen virkarikos.

3 TOIMENPIDESUOSITUS

3.1 Suositus

Kunnanhallitus on todennäköisimmin velvollinen ilmoittamaan asiasta kunnanvaltuustolle.

Kunnanhallitus voi samassa yhteydessä esittää valtuuston harkittavaksi jatkotoimenpiteitä, kuten rikosilmoituksen tekemistä Myllysen toiminnasta. Kunnanhallitus voi samalla esittää valtuuston harkittavaksi, tulisiko Myllynen pitää luottamustoimestaan esittökinnan ajaksi.

3.2 Perustelut lyhyesti

Myllysen kunnanhallitukselle antama selitys ei sisällä perusteluja, jotka poistaisivat *syytä epäillä* -kynnyksen täyttymistä. Asiassa on edelleen syytä epäillä, että Myllynen on Kuntal 85 § tarkoittamalla tavalla syyllistynyt toiminnassaan velvollisuuksiensa vastaiseen menettelyyn tai virkarikokseen.

Tämä ilmenee erityisesti seuraavista seikoista:

- I. Myllynen myöntää, että "Keskustelut hallinto-oikeusvalituksen ja rekrytoinnin välillä liittyivät neuvottelukumppaneiden välisiin pyrkimyksiin ja haluun löytää kunnan ja sen tytäryhtiön kokonaisedun mukainen ratkaisu syntyneeseen tilanteeseen." Myllynen ei vastaa lainkaan selityspyynnön ydinkysymykseen: miksi hallinto-oikeusvalitus olisi ollut peruutettavissa, jos rekrytointi olisi uusittu.
- II. Sopimuskumppaniyhteydenottojen osalta Myllynen toteaa, ettei hän "ota kantaa väitteisiin tai spekulatioihin mahdollisista yksittäisistä yhteydenotoista." Myllynen ei ole kiistänyt tai esittänyt hyväksyttävää selitystä yhteydenotoille kunnan omistaman yhtiön sopimuskumppaneihin, jotka ovat vaarantaneet yhtiön sopimussuhteita.
- III. Myllynen ei ole antanut uskottavaa selitystä siitä, miksi kunnanvaltuuston rahoitusta koskeva asia on kytketty kuntayhtiön rekrytointipäätökseen sekä rekrytointipäätös kunnanvaltuuston päätöksestä tehtävään kunnallisvalitukseen.

Selitys ei ole todetulla tavalla poistanut syytä epäillä sopimatonta menettelyä, joten asian jättäminen sillensä ei ole todennäköisimmin perusteltua.

Asiassa saadun selvityksen perusteella, kokonaisarviona kyseessä ei kuitenkaan todennäköisimmin ole *ilmeinen* virkarikos. Perustetta tai velvollisuutta kunnanhallituksen viiveetömälle rikosilmoitukselle ei näin ollen ole käsillä.

Koska kuitenkin syytä epäillä -kynnys ylittyy yhä, asiassa on arviolta tarve jatkotoimenpiteille. Näin ollen kunnanhallitus on KuntaL 85 § perusteella velvollisuus¹ ilmoittaa asiasta kunnanvaltuustolle. Samalla kunnanhallitus voi esittää kunnanvaltuuston harkittavaksi jatkotoimenpiteitä, esimerkiksi rikosilmoituksen tekemistä.

Asiassa annetun selvityksen perusteella asiassa on syntynyt perusteet saattaa asia esitutkintaviranomaisen eli poliisin arvioitavaksi ja tutkittavaksi. Vasta esitutkinta- ja syyttäväviranomaisella on kyky suorittaa asianmukainen tutkimus ja vastaanottaa todistelua sen selvittämiseksi, onko asiassa syyllistetty lainvastaiseen menettelyyn.

4 YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

4.1 Soveltuva lainsäädäntö

Rikoslain 40 luvun 7 §:n virka-aseman väärinkäyttämistä koskeva rangaistussäännös merkitsee kieltoa käyttää julkista valtaa tavalla, jonka vaikuttimena on hyödyn hankkiminen tai vahingon aiheuttaminen toiselle. Rikoslain 40 luvun 12 § 1 mom. mukaan virkamiehestä koskevia säännöksiä sovelletaan myös julkista luottamustehtävää hoitavaan henkilöön ja julkista valtaa käyttävään henkilöön. Relevanttia ei näiltä osin ole hyödyn, haitan tai vahingon tosiasiallinen aikaansaaminen, vaan säännökset soveltuvat jos pyrkimys on ollut olemassa.

Asiallisesti samat vaatimukset on ilmaistu myös hallintolain 6 §:ssä (tarkoitussidonnaisuus), joka velvoittaa virkamiehiä käyttämään toimivaltaansa puolueettomasti ja yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Virkamiehen vastuu- tai käyttäytymisnormin tapauskohtainen sisältö saattaa säännöstöllä jäädä harkinnanvaraiseksi, mutta tästä sääntelyn avoimuudesta ei vielä seuraa, että normia olisi pidettävä luonteeltaan vain ohjeellisena tai ettei sen noudattamatta jättämiseen voisi liittyä rikosoikeudellista vastuuta.²

KuntaL 85 § mukaan jos on syytä epäillä, että luottamushenkilö on toimiessaan syyllistynyt virkarikokseen tai muuten menetellyt siinä velvollisuuksiensa vastaisesti, kunnanhallituksen on vaadittava asianomaiselta selitys sekä tarvittaessa ilmoitettava asiasta valtuustolle. Asiasta on viipymättä tehtävä rikosilmoitus, jos kysymyksessä on ilmeinen virkarikos.

¹ Ks. KHO 27.9.1979/3981: Kunnanhallituksen päätös, jolla oli todettu, että holhouslautakunnan puheenjohtaja oli menetellyt väärin, mutta ettei menettelyä voitu pitää törkeänä ja että asia ei tämän johdosta aiheuttanut lisätoimenpiteitä, oli lainvastainen. On lisäksi huomionarvoista, että KHO:n ratkaisun aikaan voimassa ollut KuntaL 85 § vastaava v. 1976 kunnallislain säännös asetti nykyistä korkeamman ”todennäköisin perustein” -kynnyksen, kun nykyisin kynnys on ”syytä epäillä”. Kunnanhallituksen toimintavelvollisuuden kynnys on siten tältä osin madaltunut.

² KKO 2008:42, kohta 7.

Korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 2023:17 kunnanhallituksen jäsenten ja varajäsenten päätös peruuttaa kuntakonserninyhtiön toimitusjohtajaa koskevan vakavan rikosepäilyn johdosta tehty rikosilmoitus arvioitiin KKO:n toimesta virka-aseman väärinkäyttämisenä (RL 40:7).

KKO:n ratkaisuista KKO 2011:26, KKO 2009:59 ja KKO 2023:17 ilmenee, että virka-aseman väärinkäyttämiseen liittyvän erityisen tahallisuusvaatimuksen täyttymistä ei estä se, että tekijällä on toiminnalleen hyödyttämistä tai haittatarkoituksen rinnalla myös luvallisia vaikuttimia, mikäli tunnusmerkistössä tarkoitetun seurauksen tavoitteleminen on teon ensisijainen vaikutin.³

KKO 2023:17 mukaan hallintolain 6 § (tarkoitussidonnaisuus) täyttää rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vaatimukset. Hallintolain tarkoitussidonnaisuuden periaatetta voidaan siten käyttää virkavelvollisuuden perustana viranhaltijan menettelyä arvioitaessa.

4.2 Annetun selityksen kokonaisarviointi

4.2.1 Kunnallisvalituksen tekeminen, mikäli rekrytointia ei suoriteta uudestaan

Myllynen on Siikalatvan kunnanhallitukselle toimitetun selvityksen perusteella todennut usealle taholle, että mikäli Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:n suorittamaa rekrytointia ei peruuteta ja suoriteta uudestaan, Myllynen tekee kunnallisvalituksen Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:tä koskevan kunnanvaltuuston takauspäätöksestä, ja saattaa päätöksen laillisuuden hallinto-oikeuteen arvioitavaksi.

Valitusoikeus päätöksestä kuuluu perustuslain suojaamaan oikeusturvan perustusoikeuteen (PeL 21 §). Kuitenkin valituksen käyttämistä vaikutuskeinona takauspäätösvalituksesta irralliseen asiaan eli rekrytointipäätöksen peruuttamiseen ja rekrytoinnin uudelleenjärjestämiseen, voidaan pitää viranhaltijan sopimattomana menettelyinä.

Selityksessään kunnanhallitukselle Myllynen on katsonut rekrytoinnin olleen yhteydessä takauspäätökseen, koska takauspäätöksen esittelytekstissä on todettu nimenomaan hankkeen paikalliset työllistämisaikutukset. Tällä perusteella rekrytointiasian käsittely takausasian yhteydessä on Myllysen mukaan perusteltua. Selityksessään Myllynen myöntää, että hän on käynyt keskusteluja hallinto-oikeusvalituksen ja rekrytoinnin välillä, halunaan löytää kunnan ja sen tytäryhtiön kokonaisedun mukainen ratkaisu ”syntyneeseen tilanteeseen”.

Arvio: Selityksen perustelut ovat riittämättömät.

Työllistämisaikutusten mainitseminen lainatakauksen esittelytekstissä ei luo oikeudellista sidosta, joka oikeuttaisi sitomaan erillisen hallinto-oikeusvalituksen

³ KKO 2023:17, kohdat 28–29.

rekrytointiprosessin uusimiseen. Nämä ovat oikeudellisesti täysin erillisiä asioita: takaus- asia on kunnallinen rahoituspäätös, hallinto-oikeusvalitus on erillinen muutoksenhaku- prosessi, ja rekrytointipäätös on yhtiön sisäinen asia, johon kunnanhallituksen jäsenellä ei ole yksilöllistä toimivaltaa puuttua.

4.2.2 ***Yhteydenotto kunnan omistaman yhtiön sidosryhmiin***

Myllynen on ollut väitetyksi yhteydessä Siikalatvan kunnan omistaman yhtiön (Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:n) sopimuskumppaniin ja kysellyt, onko Pulkkilan työmaa kesken lasku- jen vuoksi, vai miksi työt eivät ole edenneet. Sopimuskumppani on ollut yhteydessä yh- tiöön, ja yhtiö sekä sopimuskumppani ovat käyneet keskustelua yhtiön maksukyvyn ole- massaolosta.

Myllynen on selitykseessään vastannut: *”Luottamushenkilöllä on kunnan etua valvoessaan täysi oikeus olla yhteydessä esimerkiksi yhtiön sidosryhmiin tai alihank- kijoihin, enkä ota kantaa väitteisiin tai spekulatioihin mahdollisista yksittäisistä yhtey- denotoista.”*

Osakeyhtiölain (624/2026) mukaisesti kunnan omistama osakeyhtiö on itsenäinen oi- keushenkilö, jota johdetaan osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiön johto eli hallitus ja toimi- tusjohtaja vastaavat yhtiön juoksevasta hallinnosta. Kunnan omistaman yhtiön omistaja- ohjauksesta säädetään kuntaL 46—48 §:ssä. Tällöin omistajaohjausta toteuttaa ja järjes- tää konsernijohto eli kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Hallintolain 6 § tarkoitetun tarkoitussidonnaisuusperiaatteen mukaan luottamushenkilö virkavastuullaan saa käyttää toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tar- koituksiin.

Kunnan yksittäisellä luottamushenkilöllä ei ole näin ollen – ellei hallintosäännössä poi- keuksellisesti näin määrätä – oikeutta luottamushenkilön asemassa suorittaa omistaja- ohjausta ja siten olla yhteydessä yhtiön sopimuskumppaneihin.

Yhteydenotto kunnan omistaman yhtiön sopimuskumppaniin tavalla, joka vaarantaa kunnan yhtiön liikesuhteet sekä tavalla, jossa luottamusasemaa käytetään vipuvartena yhtiön sisäisiin asioihin puuttumiseksi, on herättänyt perustellun epäilyksen virka-ase- man väärinkäyttämisestä vieraan tarkoituksen edistämiseksi.

Myllynen on kieltäytynyt ottamasta kantaa yhteydenottoihinsa ja niiden hyväksyttävyy- teen vastauksessaan kunnan selityspyyntöön. Kunta ei ole siten saanut Myllyselä seli- tystä, joka poistaisi syyn epäillä virka-aseman väärinkäyttämistä.

4.3 Väitteet korruptiosta

KuntaL 85 § viitekehyksessä esitettyjä väitteitä korruptiosta sekä väitteiden hyväksyttävyyttä ei ole tarpeen käsitellä tässä arvioissa. Valheellisen tiedon tai vihjauksen esittäminen siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vahinkoa, kärsimystä tai halveksuntaa loukatulle, on mahdollista arvioida RL 24:9 tarkoitetuksi kunnianloukkaukseksi. Tämä on kuitenkin asianomistajarikos jolla ei ole todetusti relevanssia kuntaL 85 § arvioinnissa.

4.4 Toiminnan arviointi velvollisuuksien vastaiseksi menettelyksi

Syytä epäillä -kynnys on katsottu asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa täytyneeksi. Tämän perusteella Myllyselä on pyydetty KuntaL 85 § tarkoitettu selitys. Selitys ei ole poistanut syytä epäillä -kynnyksen täyttymistä.

- Myllynen myöntää osittain ydinväitteen (valituksen ja rekrytoinnin kytkentä) mutta ei perustele, miksi valitus olisi ollut peruttavissa rekrytoinnin ehtona.
- Myllynen ei kiistä yhteydenottoja yhtiön sopimuskumppaniin. Myllynen kieltäytyy selityksessään antamasta hyväksyttävää perustetta menettelylleen eikä poista väitettä yhteydenottojen vahingollisuudesta kuntayhtiölle.
- Myllysen esittämät oikeudelliset perusteet molemmille toimintatavoille ovat virheellisiä.

Syytä epäillä -kynnys ei ole siten poistunut. Asian tarkempi selvittäminen on mahdollista ainoastaan esitutkintaviranomaisen toimesta.

4.5 Kunnan toimintavelvollisuus asiassa

Kunnanhallituksen pyydettyä kuntaL 85 §:ssä tarkoitettulla tavalla luottamushenkilöltä selityksen, mikäli ”syytä epäillä” -kynnys ei ole selityksen johdosta poistunut, kunnanhallituksen tulee tarvittaessa ilmoittaa asiasta valtuustolle. Ilmeisen virkarikoksen käsillä ollessa asiasta on tehtävä viipymättä rikosilmoitus.

Asiassa on siten merkityksellistä kunnanhallituksen kokonaisarvio annetun selityksen riittävydestä eli siitä, onko asiassa yhä syytä epäillä velvollisuuksien vastaista menettelyä.

KuntaL 85 § asettaa kunnanhallitukselle toimintavelvollisuuden säännöksen edellytysten täytyessä. Kohdassa 4.1 todetulla tavalla toimintavelvollisuuden laiminlyöntiä voidaan arvioida virka-aseman väärinkäyttämisenä.

Arvioimme, että Myllysen selitys ei ole poistanut asiassa syytä epäillä tämän syyllistyneen virkarikokseen tai tämän muuten menetelleen velvollisuuksiensa vastaisesti. Kysymys asiassa ei kuitenkaan ole ilmeisestä virkarikoksesta.

Näin ollen asiassa on arvioitava, että käsillä on tarve ilmoittaa asiasta valtuustolle. Asiassa ei kuitenkaan ole perusteita tehdä viipymättä rikosilmoitusta.

4.6 Selityksessä esitetyt vastasyytökset

Myllynen väittää vastauksessaan, että "*kunnanhallituksen johdon ja suurimman valtuustoryhmän toimesta on talven ja kevään aikana toteutettu epäasiallista painostamista kunnan työntekijää / valtuuston puheenjohtajaa kohtaan.*" Esitetyt väitteet eivät vaikuta Kuntal 85 §:n mukaisen päämenettelyn kulkuun eivätkä oikeuta jättämään kunnanhallituksen velvollisuuksia täyttämättä. Ne on käsiteltävä tarvittaessa erillisenä asiana omassa prosessissaan.

5 KÄYTETTY AINEISTO

Astrea on arvioinut asiaa sille toimitetun aineiston perusteella. Esitetty aineisto on seuraava:

- Siikalatvan kunnanvaltuuston kokouksen tallenne 21.4.2026 (minuutit 31:00–36:35)
- Kunnanhallituksen jäsenten muistiinpanot Myllysen toiminnasta, 26.5.2026 – Niiranen, Toppinen, Ojakoski ja Junno
- Lausuntokooste, Siikalatvan Vesi ja Lämpö henkilöstö, 28.5.2026
- Valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 19.5.2026, Myllynen ja Hepo-Oja
- Juha Myllysen Siikalatvan kunnanhallitukselle antama selitys 5.7.2026